

Валентина МЕЛАШ

г. Мелітополь

ОПЕРЕЖАЮЩЕЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ОБЩЕСТВА: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Статья посвящена опережающему экологическому образованию, как условию устойчивого развития общества: формирование новых ценностных ориентиров и модели поведения личности: взвешенное и ответственное отношение к своей деятельности в природе, активная гражданская позиция, высокая потребительская культура. Определены основные задачи, функции новейшего экологического образования и пути его осуществления в условиях деятельности студенческой лаборатории «Экологическое образование для устойчивого развития» в Мелитопольском государственном педагогическом университете имени Богдана Хмельницкого.

Ключевые слова: устойчивое развитие, опережающее экологическое образование, студенческая научная лаборатория «Экологическое образование для устойчивого развития».

Стаття надійшла до редколегії 05.02.2017

УДК 378.14-821.161.2

Ольга МХИТАРЯН, Діана ФІЛЬ

м. Миколаїв

Olga-mhitaryan@yandex.ru, Diana.phil.94@mail.ru

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАЛЬНО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗАСОБАМИ ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО ФЕНТЕЗІ

У статті обґрунтовано основні наукові засади процесу формування готовності студентів до корегованого навчання під час вивчення учнями творів сучасного фентезі. Уточнено визначення поняття «фентезі» та його провідні ознаки як різновиду фантастичного жанру. Визначено психолого-педагогічні особливості вивчення фентезійних творів дітьми старшого підліткового віку, зокрема фактори успішного засвоєння фентезі учнями з низьким рівнем літературних знань і вмінь. Теоретичні положення проілюстровано на основі факультативного опрацювання фентезійного жанру школярами 8–9-х класів.

Ключові слова: теоретичні засади підготовки студентів-філологів, кореговане навчання літератури, сучасне фентезі.

Кардинальне реформування вітчизняної системи освіти, спрямоване на зупинення негативних тенденцій, покликане перетворити українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку й конкурентоспроможності держави (Концепція нової української школи) ще більше загостило проблему підвищення якості фахової підготовки вчителя-словесника, нерозв'язані аспекти якої ведуть до незадовільного стану літературної освіти окремих школярів. Адже попри невичерпні потенційні можливості художнього твору для особистісного становлення читача та впровадження інноваційного навчання літератури, об'єктивною реальністю сучасної школи залишається масова неуспішність учнів. Звісно, низький рівень навчальних досягнень школярів – складне інтегративне явище, детерміноване низкою соціальних, психолого-педагогічних, навіть біологічних причин. Однак розв'язання пізнавальних проблем учнів в осягненні гли-

бинного сенсу прочитаного визначає передусім удосконалення змістово-предметного та процесуально-технологічного аспектів їхнього навчання.

Важливим чинником удосконалення навчально-виховного процесу вчені (С. Бондар, А. Ситченко) визначають проектування локальних технологій вивчення окремих літературних тем або теоретико-літературознавчих понять, зокрема жанрів, з учнями, які мають низький рівень навченості з предмета. Необхідність дослідження процесу засвоєння студентами специфіки шкільного опрацювання саме жанру сучасного фентезі насамперед пояснюється тим, що нині фентезі є невід'ємною частиною сучасної української літератури, тому виникає потреба в осмисленні потенційних можливостей для вивчення цього жанру в школі, що сприятиме оновленню змісту освіти та формуванню покоління українців, для яких читання стане важливою частиною життя.

Успішність підготовки студентів до корегованого навчання учнів із низьким рівнем навчальних досягнень залежить насамперед від чіткого обґрунтування його наукових засад. Як і будь-яка інша педагогічна проблема, вдосконалення якості освітнього процесу і студентів, і школярів належить до комплексної проблематики надзвичайної складності, розв'язання якої надто загострюється в умовах багатовекторності сучасної наукової думки та інформаційної кризи. Долаючи цю складність, зосередимося на таких важливих аспектах досліджуваної проблеми: підготовки фахівця-словесника, підвищення навчальних досягнень учнів із низьким рівнем літературного розвитку та шкільного вивчення сучасного фентезі. Особливості фахової підготовки студентів-філологів висвітлено в працях про: історію становлення професійної педагогічної освіти в Україні та зарубіжних країнах (Н. Абашкіна, О. Глузман, М. Лещенко, О. Пехота); нову стратегію розвитку вітчизняної вищої школи (А. Алексюк, Я. Болюбаш, Б. Гершунський, С. Гончаренко, С. Сисоева, Т. Туркот); професійну готовність студентів-філологів до викладання української та світової літератури (О. Семенов, Л. Мірошниченко); розвиток креативності майбутніх учителів літератури (О. Куцевол).

Теоретико-методичну модель формування читацьких знань і вмій в учнів із низьким рівнем навчальних досягнень, що забезпечує словесника науково-методичним інструментарієм для здійснення цілеспрямованих корекційно-розвивальних впливів на літературно-особистісний розвиток школярів (О. Мхитарян), вибудовано передусім на основі методології педагогічної синергетики (В. Андрущенко, В. Лутай, С. Черепанова).

Літературознавчі засади осягнення творів фентезійного жанру складають дослідження їх особливостей (Дж. Толкіна, А. Трокай, Н. Дев'ятко, О. Романенко), визначення наукових основ компаративного (А. Гурдуз) та літературознавчого (О. Леоненко) аналізу художнього тексту. З'ясуванню психологічних передумов вивчення творів фентезі у 8–9-х класах допомагає висвітлення психологічних особливостей старшого підліткового періоду з погляду вікової психології (Л. Виготський, С. Максименко, О. Сергєєва, О. Столярчук, О. Коханова, О. Пасєка, М. Заброцький). У методиці навчання літератури особливості вивчення творів фентезі й фантастики в основній школі детально опрацьова-

но Н. Логвіненко. Однак цілеспрямовано специфіку вивчення жанру фентезі учнями з низьким рівнем літературних знань і вмій досі не досліджено, що часом позбавляє студентів конкретних методичних рекомендацій щодо особливостей цієї роботи та призводить до читацьких труднощів школярів.

Метою статті є визначення основних теоретичних аспектів процесу формування професійної готовності студентів-філологів до розвивального навчання учнів із низьким рівнем літературних досягнень під час вивчення ними сучасного фентезі.

Засвоєння студентами-філологами циклу фахових дисциплін насамперед передбачає встановлення діалогічного взаємозв'язку між досягненнями літературознавства і психолого-педагогічних курсів, що має починатися з глибокого осмислення ними певних понять. Так, поняття «фентезі» досі не має однозначного тлумачення фахівцями. За літературознавчою енциклопедією, фентезі – це жанровий різновид фантастики, в якому використовуються ірраціональні мотиви чарівництва, магії, лицарського епосу, поєднані з реалістичною нарацією, змальовуються віртуальні світи із середньовічними реаліями, нетехнічною психологією [7, 529]. Цю позицію підтримує й В. Гопман, пояснюючи фентезі як вид фантастичної літератури, або літератури про незвичайне, заснованої на сюжетному розвитку подій ірраціонального характеру [2, 62]. Описовий характер подібних визначень свідчить про те, що поняття «фентезі» зводиться до таких ознак: містичне, незрозуміле, магічне, ірраціональне. Ідеться про те, що твори в жанрі фентезі не підлягають логічному розумінню, натомість визначальними для них є фатум, етична позиція «добро – зло», винагорода за зусилля, квест, подолання перешкод, диво (А. Трокай). Усвідомлення студентами саме цих доміант фентезійного жанру дає їм змогу в майбутньому вибудовувати навчально-корекційну роботу під час вивчення таких творів на міцній науковій основі.

Крім того, деякі дослідники визначають фентезі як різновид літературної казки, що применшує його естетичне значення та веде до ігнорування інших провідних ознак. Вигаданому в фентезійних творах, як переконають твори Дж. Толкіна, слід надавати внутрішню «логіку реального», починаючи з того, що сам автор має вірити в існування «вторинного світу, заснованого на міфологічному уявленні» [5, 90].

Натомість казка створюється з настановою на вигадку: у неї не вірить ні автор, ні читач. Українські літературознавці погоджуються, що чарівні казки споріднені з жанром фентезі, але ці поняття не є тотожними: казка має повчальний зміст, а твори фентезі вимагають самостійних висновків та роздумів читача, часто досить несподіваних, суб'єктивних (Н. Дев'ятко); «світи фентезі – це світи припущень», а реальність у фентезі виступає як паралельний світ до дійсності (О. Романенко). Якщо в основі фольклорної казки лежить принцип сприймання казкової дійсності як реальної, то фентезі вбирає в себе міфологічні, біблійні сюжети, фольклорні мотиви, філософські ідеї, науково-популярні прогнози та відкриття, моделює власну картину дійсності. Така поліфонічність мотивів фентезійних творів сприяє розвитку в учнів читацького інтересу, дає змогу вчителю застосовувати в ході їх вивчення нестандартні форми й методи роботи.

Важливими атрибутивними характеристиками жанру фентезі, за О. Леоненко, є: наявність вигаданого світу, де відбуваються події, неможливі в реальності; наявність вигаданих, чарівних істот, магії й потойбічного світу [6]. Міфологізм як домінанта фентезі став визначальною ознакою сучасного українського фентезі, що, підкреслюють А. Гурдуз та О. Чорна, сприяє висвітленню природи міфопоетики, міфотворчості, зокрема авторського міфу, визначенню характеру міфопоетичної парадигми певної художньої формації в системі літературного процесу [3, 220]. Автентична міфологічна основа сприяє національній самоідентифікації, формуванню громадянської свідомості, визначає рівень людяності й гуманізму в суспільстві. Тому вивчення творів фентезі в курсі української літератури не лише відкриває нові горизонти для читачів і робить цей жанр надзвичайно популярним, особливо серед підлітків, а й поглиблює засвоєння учнями культурно-історичних цінностей українського народу, його традицій, духовності.

Репрезентуючи філософію екзистенціалізму, твори фентезі визначають усвідомлення внутрішньо вільною людиною своєї сутності як домінанти її світосприймання. Індивід є творцем власної долі й завдяки волі формує свою сутність, він приречений на самовдосконалення, адже відповідальний за себе й своє існування. Внутрішній світ героя вивчається на основі таких ознак екзистенціалізму як страх, самот-

ність, відчай [6], що є важливими для підлітків, особливо з пізнавальними труднощами, тому саме для них герой фентезійного твору стає близьким і зрозумілим, спонукаючи їх до процесу читання, самоаналізу, особистих висновків.

Література в жанрі фентезі нині є популярною серед усіх вікових категорій читачів, однак її сприймання багато в чому залежить від віку читача. В учнів 7–9-х класів читацький інтерес до фантастики значно зростає через усвідомлення художньої умовності й надзвичайного як такого, що можна протиставити реальному життю, з одного боку, з іншого – у цей період учні починають активно займатися самопізнанням, стають схильні до рефлексії, тому цікавляться морально-етичною проблематикою, притаманною фантастичним творам [9]. Ураховуючи, що фентезі як літературне явище є багатограним і складним для сприймання учнями 7-х класів, наголошуємо, що систематичне вивчення фентезі оптимально здійснювати шляхом факультативного вивчення у 8–9-х класах, коли школярі найбільше цікавляться такими творами, відбувається інтенсивний розвиток їх самосвідомості.

Поглиблюючи психолого-педагогічну підготовку майбутніх словесників до навчально-корекційної роботи на уроках літератури під час вивчення сучасного українського фентезі, необхідно особливу увагу звертати на основні психологічні особливості старших підлітків. Розглянемо найважливіші з них. Підлітковий період – надзвичайно складний етап психічного розвитку: за рівнем та особливостями свого психічного розвитку підлітки ще не повністю вийшли з дитинства, але вже стоять на порозі дорослого життя [4, 28]. Підлітковий вік як перехідний етап між дитинством і дорослим життям дозволяє учням вірити в магію, фантастичних персонажів та паралельні світи та водночас розмірковувати над вчинками героїв, брати з них приклад, прагнути розібратися у вічних філософських питаннях, що й притаманно творах фентезі.

Безпосередньо на вибір форм та методів роботи вчителя літератури впливає той факт, що світ відкривається підлітком у нових проявах, але система поведінки дитини залишається незмінною. Водночас змінюється мотивація навчання підлітків, загальне їхнє ставлення до власного перебування в школі. Якщо молодші школярі психологічно захоплені навчальною

діяльністю, то підлітків починає приваблювати процес спілкування з однолітками. Важливими є й інші спонуки їхнього перебування в школі: якість викладання предмета, прихильність до школи, контроль навчання педагогами й батьками [10, 188]. Це означає, що в методичному інструментарії словесника значну роль слід відводити методу бесіди та груповим формам роботи.

Розширення зв'язків з навколишнім світом, активізація самопізнання й поглинаючого спілкування з ровесниками, особисті прагнення та захоплення підлітків, особливо з низьким рівнем літературного розвитку, часто знижують їхній інтерес до шкільного навчання. Характерною для багатьох учнів основної школи є суперечливе ставлення до пізнання та шкільного навчання [10, 188]. З одного боку, підлітки прагнуть до поповнення знань, виявляють допитливість, з іншого – байдуже ставляться до шкільного навчання. Негативне ставлення до шкільного навчання, як правило, зумовлене змістом шкільної програми, що не завжди відповідає інтересам сучасного читача, потребує оновлення змісту й форми. Література фентезі має всі ознаки для того, щоб подолати суперечності підлітків у ставленні до навчання, адже викликає читацький інтерес і поповнює їхні знання новою інформацією.

Важливими новоутвореннями підліткового віку є довільність психічних процесів та рефлексія. Із одного боку, як зауважує С. Максименко, довільність дозволяє дитині бути ефективною – зосередитися на діяльності, досягти результату тощо, а з іншого, за участі рефлексії вона сигналізує про недостатність, адже дуже багато цій дитині треба робити за вказівкою, а не за власним рішенням. Рефлексія цих переживань створює додаткову напругу [8, 111]. Фентезі є тим жанром, що може зацікавити школярів підліткового віку, оскільки задовольняє їх читацькі потреби, а схильність до рефлексії стане доцільним прийомом для аналізу ефективності заняття та літературних уподобань учнів.

Для учнів старшого підліткового віку характерними є й різноманітні захоплення, що класифікуються (за А. Лічко та Ю. Строцьким) на такі типи: інтелектуально-естетичні, егоцентричні, тілесно-мануальні, азартні, накопичувальні, інформаційно-комунікативні. Найбільш притаманний сучасним підліткам останній тип, що передбачає їх участь у різноманітних комп'ютерних онлайн-іграх, побудованих на основі творів фентезі. Орки, ельфи, тролі та інші ігрові

персонажі – це герої книжок письменників-фантастів, чого підлітки, зазвичай, і не знають, тому завдання вчителя полягає в тому, щоб переносити інтерес учнів із розважальної гри на процес читання творів фентезі, що має значно більше розвивальне значення для їх особистісного формування, ніж перебування у віртуальному світі.

Будь-який літературний твір, написаний у жанрі фентезі, дає можливість школяру втекти з реального світу у світ вигаданий, де все буде так, як їм хочеться. Більше всього, як стверджують психологи, фантастикою цікавляться замкнені діти, які не відчувають себе щасливими в повсякденному житті. Часто це школярі, котрих не сприймають учителі й однокласники, які мають розвинену фантазію та високий рівень інтелекту [12]. Саме тому вони найчастіше обирають фентезі про інші цивілізації, чарівників і фантастичних персонажів, де все можливе, ірраціональне може стати реальністю. Тому під час вивчення фентезі слід особливу увагу приділити аналізу вигаданих цивілізацій та персонажів.

Ще однією особливістю учнів підліткового віку є наслідування героїв, пошук ідеалу. Досить привабливим для них є образ головного персонажа у фентезійних творах, яким, як правило, виступає звичайна людина, непомітна в повсякденному житті, котра в іншому світі, відкриває в собі незвичайні здібності. Учні проєктують образ головного героя на себе, що дає можливість їм хоч на деякий час відчути себе найкращими. Позитивним є й те, що більшість героїв фантастичних творів наділені чіткими моральними настановами [12]. Школярі, особливо з труднощами у вивченні літератури, на прикладі фантастичних героїв вчать відрізняти добро від зла, хоробрість від необдуманості, дружбу від ненависті.

Важливим для підлітків є й наявність специфічних для жанру фентезі насиченого подіями сюжету, великої кількості життєвих колізій, змін місця дії, захопливих пригод. Завдяки динамічному розвитку подій учні не встигають втомлюватися від читання, з цікавістю поринаючи у фантастичний світ, щоб дізнатися, що відбулося з героями далі. Це сприяє виробленню в них звички до читання, несформованість якої є проблемою багатьох школярів, особливо з низьким рівнем літературних знань і вмінь.

Фентезі через емоційне переживання пробуджує прагнення до самовдосконалення й потребу в самоаналізі, розвиває відчуття прекрас-

ного і властивість задумуватися не лише над повсякденними, але й над вічними питаннями [1]. Оскільки аналітико-синтетичні процеси підлітків, особливо з різноманітними труднощами у вивченні літератури, розвинені недостатньо, їм складно зробити узагальнення про стиль автора, його філософську позицію, місце твору в історії вітчизняної культури [11, 56]. Відтак під час навчально-корекційного процесу має домінувати аналіз системи персонажів твору, зокрема образу головного героя, що у фентезійних творах є, зазвичай, мужнім, сміливим та справедливим. Твори фентезі виявляють безпосередній зв'язок із популярною нині педагогікою пригоди, що розглядає пригоду як випробування духовних сил в екстремальних обставинах, можливість здійснення екзистенційного вибору, наслідком чого стає утвердження особистісної ієрархії цінностей [11, 57]. Це означає, що квест, покладений в основу будь-якого фентезі, є випробуванням для героїв, і завершення цих пошуків має привести твір до розв'язки, а учня до морально-етичних висновків, які відображають рефлексія учнів або написання ними твору-роздуму.

Отже, теоретичною основою для досягнення студентам-філологами жанру фентезі як різновиду фантастики в процесі підготовки до корегованого навчання в школі є глибоке усвідомлення ними суті цього поняття та його ознак. Визначаючи методичні орієнтири у вивченні жанру фентезі учнями 8–9-х класів із низьким рівнем літературного розвитку, майбутнім словесникам слід враховувати окреслені літературознавцями, психологами й педагогами фактори успішного його засвоєння, зокрема: 1) відповідність специфічних для жанру фентезі насиченого подіями сюжету, великої кількості життєвих колізій, змін місця дії, захопливих пригод (квесту) віковим особливостям учнів старшого підліткового віку; 2) поглиблене засвоєння учнями культурно-історичних цінностей українського народу на основі міфологізму як домінанти фентезі; 3) сприяння розвитку в учнів читацького інтересу та розширенню світоглядних орієнтирів завдяки поліфонічності мотивів фентезійних творів; 4) спонукання «проблемних» підлітків до процесу читання, філософського осмислення складних проблем буття людини та подолання власних недоліків у процесі знайомства з героєм фентезійного твору як носієм екзистенційного світогляду; 5) урахування в навчальному процесі потреби підлітків у спіл-

куванні, довільності психічних процесів, схильності до рефлексії, інформаційно-комунікативного типу захоплень; 6) обґрунтування нестандартних форм і методів організації процесу досягнення мистецтва слова, зокрема досягнень педагогіки пригод, як визначальних методичних домінант корегованого навчання в ході вивчення учнями творів фентезі.

Перспективи подальших досліджень проблеми полягають у визначенні методичних основ процесу підготовки студентів-філологів до вивчення жанру фентезі в загальноосвітній школі та з'ясуванні особливостей проектування відповідної теоретичної моделі.

Список використаних джерел

1. Виноградова О. Фэнтэзи и подросток созданы друг для друга [Електронний ресурс] / О. Виноградова. – Режим доступу : <http://lib.1september.ru/2003/09/20.htm>
2. Гопман В. Л. Краткая литературная энциклопедия терминов и понятий / В. Л. Гопман. – М. : Интелфак, 2001. – 1162 с.
3. Гурдуз А. І. Нава Володимира Арєнева: своєрідність інтерпретації в повісті «Бісова душа, або Заклятий скарб» / А. І. Гурдуз, О. Б. Чорна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Вип. 4.9. Філологічні науки. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2012. – С. 218–228.
4. Заброцький М. М. Вікова психологія : навч. посібник / М. М. Заброцький. – К. : МАУП, 1998. – 92 с.
5. Кошелєв С. Л. Жанрова природа «Володаря кілець» Толкіна / С. Л. Кошелєв // Проблеми методу і жанру в сучасній літературі. – № 6. – 1981. – С. 81–96.
6. Леоненко О. С. Жанр фентезі в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.orgsun.com/abstracts/1/115-3.php>.
7. Літературознавча енциклопедія. У двох томах. Т. 2. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – 624 с.
8. Максименко С. Генеза здійснення особистості : [монографія] / С. Максименко. – К. : КММ, 2006. – 240 с.
9. Попова Г. В. Изучение произведений фантастики как фактор литературного развития школьников (7–9 классы) : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (по областям и уровням образования)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-02/dissertaciya-izuchenie-proizvedeniy-antastiki-kak-faktor-literaturnogo-razvitiya-shkolnikov>.
10. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія : навч. посіб. / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 376 с.
11. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник / Г. Л. Токмань. – К. : Академія, 2012. – 312 с.
12. Чем привлекателен жанр фэнтэзи для школьников? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://blog-books.ru/articles/chem-privlekatelen-zhanr-fentezi-dlya-shkolnikov-1601.html>.

Olga MKHYTARYAN, Diana PHIL

Mykolaiv

THEORETICAL ASPECTS OF TRAINING STUDENTS TO TEACHING-CORRECTION TOOL FOR STUDYING MODERN FANTASY

In the article the basic scientific principles of the process of formation of readiness of students to correction training students in the study of contemporary fantasy. Clarified the definition of «fantasy» and its key features as a kind of sci-fi genre. Psychological and pedagogical features fantasy works studying children older adolescents, including the successful assimilation of fantasy pupils with low literary knowledge and skills. The theoretical basis is illustrated by fantasy genre optional study students 8–9 grades.

Key words: theoretical bases of preparation of students-philologists correction learning literature modern fantasy.

Ольга МХИТАРЯН, Диана ФИЛЬ

г. Николаев

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ К УЧЕБНО-КОРРЕКЦИОННОЙ РАБОТЕ СРЕДСТВАМИ ИЗУЧЕНИЯ СОВРЕМЕННОГО ФЭНТЕЗИ

В статье обоснованы важные научные основы процесса формирования готовности студентов к коррекционному обучению при изучении учащимися произведений современного фэнтези. Уточнено определение понятия «фэнтези» и его основные признаки как разновидности фантастического жанра. Определены психолого-педагогические особенности изучения фэнтезийных произведений детьми старшего подросткового возраста, в том числе факторы успешного усвоения фэнтези учащимися с низким уровнем литературных знаний и умений. Теоретические положения проиллюстрированы на основе факультативного изучения фэнтезийного жанра учащимися 8–9-х классов.

Ключевые слова: теоретические основы подготовки студентов-филологов, коррекционное обучение литературе, современное фэнтези.

Стаття надійшла до редколегії 05.02.2017

УДК 371.811.161

Лілія РУСКУЛІС

м. Миколаїв

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ МОДУЛІВ ПІД ЧАС ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються проблеми впровадження в навчальний процес вищих навчальних закладів освіти змішаних форм навчання, зокрема дистанційної освіти, яка зможе забезпечити зростаючі вимоги молодого покоління студентів, майбутніх учителів української мови; аналізуються шляхи здійснення дистанційного навчання; вимоги до розробки та впровадження дистанційних навчальних модулів (ДНК); запропоновано дистанційний навчальний курс із теми «Методика навчання розвитку зв'язного мовлення», що складається з модулів: лекційний курс, схеми та таблиці до курсу, практичне заняття, глосарій, контрольні модульні роботи.

Ключові слова: дистанційна освіта; дистанційний навчальний курс, технологія дистанційного навчання; модулі навчання, інформаційні матеріали.

Стан освіти, її статус суттєво змінює інтенсивний перехід до інформаційного суспільства. Нове суспільство потребує нових підходів, які б забезпечили потреби «споживача та виробника матеріальних і духовних благ». Відтак у вищій освіті гостро постає питання щодо впровадження новітніх технологій навчання, зокрема дистанційного, поява якого стала закономірним

етапом розвитку та адаптації освіти до сучасних умов культури [1, с. 198–199].

Питання впровадження дистанційної освіти в практику діяльності вищих навчальних закладів досліджують у своїх розвідках І. Бацуровська, С. Вітвицька, З. Курлянд, В. Нагаєв, О. Самойленко, А. Семенова, В. Скороходов, З. Слєпкань, Р. Хмельюк, О. Шевчук, С. Шевчук та